

Teollisuustuotanto 2016

Vuoden 2016 teollisuustuotannon arvo 78 miljardia euroa

Tilastokeskuksen teollisuustuotantotilaston mukaan teollisuuden (toimialat B ja C) myydyn tuotannon arvo oli noin 78 miljardia euroa vuonna 2016. Arvo kasvoi vajaan prosentin edellisvuodesta. Myydyn tuotannon kokonaisarvosta metalliteollisuuden osuus oli 41 prosenttia, kemianteollisuuden 21 prosenttia, metsäteollisuuden 20 prosenttia ja elintarviketeollisuuden 11 prosenttia. Toimialat on jaettu tarkempiin alaluokkiin liitetaulukossa 1.

Teollisuuden myydyn tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2016

	Myydyn tuotannon arvo (milj. euroa)	Osuus teollisuustuotannosta (%)	Muutos edelliseen vuoteen (%)
Teollisuustoimialat yhteensä	78 125	100,0	0,7
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 226	1,6	5,3
C Teollisuus	76 900	98,4	0,6
10-12 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	8 424	10,8	-0,3
13-15 Tekstiilien, vaatteiden sekä nahan ja nahkatuotteiden valmistus	510	0,7	1,5
16-17 Metsäteollisuus	15 934	20,4	2,9
19-22 Kemianteollisuus	16 233	20,8	-0,0
24-30, 33 Metalliteollisuus	31 865	40,8	-0,2
18, 23, 31, 32 Muu tehdasteollisuus	3 935	5,0	2,7

Teollisuuden tuotantotilaston vuoden 2016 tiedot on päivitetty StatFin-tilastopalveluun 23.11.2017. Vuosien 2015 ja 2014 tiedot on päivitetty samalla. Tilasto sisältää tavaranimikekohtaisia arvo- ja määrätietoja myydystä kotimaisesta tuotannosta sekä määrätietoja kotimaisesta kokonaistuotannosta. Palvelussa on saatavilla tiedot vuodesta 1998 lähtien. Tiedot kerätään vuosittain yrityksiltä tai toimipaikoilta (toimialat: kaivostoiminta ja louhinta B sekä teollisuus C).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Teollisuuden myydyn tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2014-2016.....3

Laatuseloste: Teollisuustuotanto.....4

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Teollisuuden myydyin tuotannon arvo nimikkeiden toimialan mukaan 2014-2016

	Myydyn tuotannon arvo (milj. euroa)			Muutos edelliseen vuoteen (%)
	2014	2015	2016	
Teollisuustoimialat yhteensä	81 192	77 589	78 125	0,7
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 297	1 164	1 226	5,3
07 Metallimalmien louhinta	479	350	464	32,7
08 Muu kaivostoiminta ja louhinta	749	733	685	-6,6
09 Kaivostoimintaa palveleva toiminta	69	82	77	-6,2
C Teollisuus	79 894	76 425	76 900	0,6
10-12 Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	8 878	8 446	8 424	-0,3
10 Elintarvikkeiden valmistus	7 949	7 547	7 538	-0,1
11 Juomien valmistus	930	899	886	-1,4
13-15 Tekstiilien, vaatteiden sekä nahan ja nahkatuotteiden valmistus	518	502	510	1,5
13 Tekstiilien valmistus	316	333	349	4,8
14 Vaatteiden valmistus	71	58	38	-35,0
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	131	112	124	10,5
16-17 Metsäteollisuus	15 159	15 490	15 934	2,9
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus	4 579	4 554	4 812	5,7
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	10 580	10 936	11 122	1,7
19-22 Kemianteollisuus	19 789	16 240	16 233	-0,0
19 Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	9 383	5 944	5 784	-2,7
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	6 231	6 128	6 068	-1,0
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	1 599	1 604	1 841	14,8
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	2 575	2 564	2 540	-0,9
24-30, 33 Metalliteollisuus	31 559	31 916	31 865	-0,2
24 Metallien jalostus	7 848	7 931	7 772	-2,0
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	5 042	4 897	4 805	-1,9
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	1 851	1 831	1 943	6,1
27 Sähkölaitteiden valmistus	3 882	3 657	3 559	-2,7
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	7 993	7 686	8 010	4,2
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	1 796	2 361	1 898	-19,6
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	861	1 080	1 337	23,8
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	2 287	2 474	2 540	2,6
18, 23, 31, 32 Muu tehdasteollisuus	3 991	3 830	3 935	2,7
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	873	802	791	-1,4
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	1 992	1 888	1 988	5,3
31 Huonekalujen valmistus	667	692	731	5,6
32 Muu valmistus	459	448	426	-5,0

Laatuseloste: Teollisuustuotanto

1 Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Teollisuustuotantotilasto eli teollisuuden hyödyketilasto kuvaa teollisuuden tuotantoa tuoteluokittain eli hyödykenimikkeittäin. Yritysten tuotannosta tilastoidaan arvo- ja määrätiedot. Määrätietojen mittayksiköt ovat nimikekohtaisia, noin 40 erilaista mittayksikköä on käytössä. Tiedot kerätään yrityksiltä tai yritysten toimipaikoilta. Hyödyketilasto koskee Suomessa tapahtunutta tuotantoa ja tilastointiajanjaksona käytetään kalenterivuotta.

Teollisuuden hyödyketilasto kuvaa hyödykkeiden tuotantoa myydyn tuotannon avulla. Niistä nimikkeistä, joista yrityksestä tapahtuva myynti eroaa oleellisesti tuotannosta, kysytään lisäksi kokonaistuotanto (yleensä vain sen määrä, aluksista kuitenkin kokonaistuotannon arvo).

Teollisuuden tuotantotietoja käytetään EU:n tilastovirastossa Eurostatissa sekä eräissä muissa kansainvälisissä organisaatioissa (mm. OECD, YK). Tietoja käytetään teollisuuden kehityksen seurantaan ja analysointiin julkishallinnossa, järjestöissä, tutkimuslaitoksissa ja elinkeinoelämässä sekä Suomessa että ulkomailla, varsinkin EU-maissa. Lisäksi teollisuuden tuotantotilaston tietoja käytetään Tilastokeskuksessa kansantalouden tilinpidon tarjonta- ja käyttötaulukoiden laadintaan ja panos-tuotostilastointiin. Edelleen teollisuustuotantotietoja käytetään talouden lyhyen aikavälin suhdanneindikaattorien painorakenteena (mm. teollisuustuotannon volyymi-indeksissä) sekä otoskehikkona ja painorakenteena useissa muissa tilastoissa (esim. teollisuuden tuottajahintaindeksissä ja rakennuskustannusindeksissä). Teollisuuden tuotantotilaston tietoja käytetään myös tietoyhteiskuntaa kuvaavissa tilastoissa (ICT-tuotteet eli tieto- ja viestintätekniikkatuotteet).

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käsitteet

Ks. Käsitteet ja määritelmät: tilastoyksikkö, tiedonantoyksikkö, yritys, toimipaikka, myyty tuotanto, kokonaistuotanto, mittayksikkö, hyödyke, tuotantonimikkeistö, tollaus.

Luokitukset

PRODCOM-tuotenimikkeistö

Teollisuuden hyödyketilastossa käytettävä tuotantonimikkeistö (tuoteluokitus) on perustunut vuodesta 1997 lähtien Euroopan unionin teollisten toimialojen tuotannon PRODCOM-luokitukseen (Classification of goods used for statistics on industrial production in the EU), jonka tuotenimikekoodit ovat 8-numeroisia. PRODCOM-luokitus ei kata kaikkia tuoteryhmiä, joten sitä on täydennetty kansallisilla lisänimikkeillä. Osa PRODCOM-luokituksen nimikkeistä on lisäksi jaettu kansallisiin alanimikkeisiin. Kansalliset nimikekoodit ovat 10-merkkisiä. Koodin 4 ensimmäistä numeroa vastaavat Euroopan yhteisön tilastollisen toimialaluokituksen (NACE Rev. 2) koodia ja siten Tilastokeskuksen toimialaluokituksen TOL 2008 neljää ensimmäistä numeroa. Koodin 6 ensimmäistä numeroa vastaavat EU:n tilastollista toimialoittaista tuoteluokitusta (CPA, European Classification of Products by Activity).

Tilastovuonna 2016 tuotantonimikkeitä oli käytössä kaikkiaan 3 990 kpl (ilman otsikkonimikkeitä). Suomessa esiintyi tuotantoa samana vuonna noin 2 100 tuotenimikkeessä. Kokonaistuotannon määrä kysyttiin myydyn tuotannon arvon ja määrän lisäksi 571 tuotenimikkeestä (ilman otsikkonimikkeitä).

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, Tilastolaki 280/2004, muutettu 361/2013.

Teollisuuden tuotantotilaston tuottaminen noudattaa EU:n PRODCOM-asetusta (Euroopan talousyhteisöjen neuvoston asetus (ETY) N:o 3924/91 yhteisön teollista tuotantoa koskevan tutkimuksen suorittamisesta), joka määrittelee yhteisön teollista tuotantoa koskevaa tilastointia. PRODCOM-asetus edellyttää, että yhteisön alueelta kerätään selvitysajanjaksolta PRODCOM-luettelon mukaisilta tuotenimikkeiltä myydyn tuotannon arvo ja määrä ja tietyiltä nimikkeiltä lisäksi kokonaistuotannon määrä.

Kukin jäsenvaltio ilmoittaa ainoastaan omalla alueellaan tapahtuneen tuotannon. Lisäksi määritellään, että jäsenvaltioiden tulee noudattaa tutkimusmenetelmää, joka helpottaa tietojen keruuta yrityksistä.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään lomaketiedustelulla yrityksiltä tai niiden toimipaikoilta. Lähes kaikki vastaukset annetaan Internetin kautta web-lomakkeella. Pieni osa vastauksista saadaan sähköpostitse tai puhelimitse.

Kaikesta yrityksen tai toimipaikan valmistamasta tuotannosta kysytään yrityksen ulkopuolelle kalenterivuoden aikana myydyin tuotannon arvot ja yleensä myös määrät. Erikseen määritellyistä tuotteista kysytään lisäksi kokonaistuotannon määrät (aluksista kuitenkin kokonaistuotannon arvo).

Tuotantotiedustelun yritykset ja toimipaikat on valittu siten, että EU:n PRODCOM-asetuksen säätämä edustavuusvaatimus täytyisi eli vähintään 90 % kunkin toimialan tuotannon arvosta on sisällyttävä tilastoon. Täten tuotantotiedot kerätään pääsääntöisesti kaikilta vähintään 10 henkilön yrityksiltä. Lisäksi joillakin toimialoilla tiedusteluun kuuluu myös tätä pienempiä yrityksiä, jotta EU:n edustavuuskriteeri täytyisi. Tiedustelujoukon koko on ollut viime vuosina noin 3000–3800 toimipaikkaa.

Tiedustelujoukko muodostetaan pääosin Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin avulla, josta saadaan tilastovuoden uudet yritykset ja toimipaikat sekä kaikkien havaintoyksiköiden lopetus- ja muut muutostiedot edelliseen vuoteen nähden sekä kokoa kuvaavat tiedot tarkastelujaksoittain.

Tilastovuoteen 2004 asti tuotantotiedustelussa olivat mukana kaikki vähintään 10 henkilön teollisten yritysten teolliset toimipaikat sekä vähintään 20 henkilön ei-teollisten yritysten teollisuuteen kuuluvat toimipaikat (TOL 2008 toimialat: kaivostoiminta ja louhinta B sekä teollisuus C; TOL 2002:ssa näitä vastaavat pääluokat olivat C ja D). Tilastovuodesta 2005 alkaen monitoimipaikkaiset yritykset ovat voineet vastata tiedusteluun yritystasolla tai yhdistämällä teollisten toimipaikkojensa vastaustietoja. Tämä on vähentänyt teollisuuden hyödyketilaston keruuyksiköiden määrää useilla sadoilla.

Tuotantotiedustelun vastausprosentti on ollut viime vuosina hieman yli 70 %. Pienimmillä 10–19 henkilön teollisuusyrityksillä tai niiden toimipaikoilla vastausprosentti on alhaisin. Vastaamattomille yrityksille tai niiden toimipaikoille lähetetään postitse kolme muistutuskirjettä syyskuuhun mennessä. Lisäksi tehdään tiedusteluja ja muistutuksia puhelimitse ja sähköpostitse tiedusteluprosessin eri vaiheissa. Mikäli vastaustietoja ei saada suoraan tiedonantajyrityksestä, pyritään tiedot mahdollisimman monessa tapauksessa arvioimaan edellisen vuoden hyödykevastaustietojen perusteella ja kyseisen tilastovuoden tilinpäätöstietojen avulla. Usein voidaan sopivien hyödykenimikkeiden valinnassa käyttää apuna myös yrityksen www-kotisivuilta löytyviä tietoja yrityksen tuotevalikoimasta.

Tilastovuodesta 2005 lähtien kevennettiin pienimpien teollisuusyritysten vastausrasitetta tiedustelussa lähes puoleen entisestä. 10–19 henkilön teollisuusyrityksistä muodostettiin vastausrasitetta kevennettäessä tuotantotiedustelun kehikkojoukko, josta poimitaan vuosittain edustava rotaatio-otos. Omalla vuorollaan vastaamatta jättäneet yritykset sisällytetään tiedusteluun joka vuosi, kunnes ne vastaavat. Kulloinkin tiedustelusta lepovuorossa olevien yritysten vastaustiedot imputoidaan (arvioidaan tilastollisin menetelmin) tilaston kokonaisaineistoon ohjelmallisesti.

Arviointimenetelmässä lasketaan ensin yksi yleinen korotuskerroin, joka perustuu tuotantotiedustelun vastaustietojen keskimääräiseen vuosimuutokseen (tilastovuosi vs. edellinen vuosi). Kertoimen laskennassa otetaan huomioon vastausaineistossa molempina vuosina esiintyvät yritykset ja molempina vuosina esiintyvät identtiset tuotantonimikkeet. Tästä tahdistuvasta havaintojoukosta poistetaan ne havainnot, joissa arvon / määrän muutos ei ole ollut maltillisten rajojen sisäpuolella, suuntaan tai toiseen. Kerroin lasketaan erikseen arvo- ja erikseen määrätiedoille. Tämä yleinen korotuskerroin ei siis riipu lainkaan toimialasta tai nimikkeestä.

Havaintoaineistosta puuttuvia yksittäisiä tietoja pyritään arvioimaan aikaisempien vuosien ja muista tilastoista saatavilla olevien tietojen perusteella, mutta niitä jää myös puuttumaan lopullisesta aineistosta. Kokonaan vastaamattomien yksiköiden puuttuvia vastaustietoja arvioidaan pääosin ohjelmallisesti, osin myös manuaalisesti.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vastauksina saadut tiedot tarkistetaan ennen tietokantaan tallennusta. Aineistoon tehdään ennen tulosten tuottamista loogisuustarkastukset, joiden perusteella virheelliset tapaukset korjataan.

Aineiston oikeellisuus tarkistetaan tilastoyksikkökohtaisesti. Tarkistettavat yksiköt valikoidaan ohjelmallisesti koko yritys- ja toimipaikkajoukosta. Suoran kyselyn tulosten laadun parantamisessa on kiinnitetty huomiota lomakkeiden ja täyttöohjeiden suunnitteluun sekä saatujen vastaustietojen kattavuuden, jatkuvuuden ja virheettömyyden tarkistuksiin. Hyödyketietoja tarkistetaan myös vertaamalla niitä muihin relevantteihin tietolähteisiin.

4 Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Teollisuuden hyödyketilasto koskee kalenterivuotta. Tiedot julkaistaan vuosittain marras-joulukuun vaihteessa.

Tilastokeskuksen julkistamiskalenteri löytyy osoitteesta <http://www.stat.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tuotantotiedot tuotenimikkeittäin vuodesta 1998 lähtien ovat nähtävissä maksuttomassa StatFin-tilastopalvelussa. Vuoteen 1996 saakka teollisuuden tuotantotietoja julkaistiin "Tavaroiden tuotanto"-tilastossa, joka sisälsi Suomen ulkomaankauppatilaston (Tulli) HS-luokituksen (Maailman tullijärjestön harmonisoitu tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä, Harmonized Commodity Description and Coding System) mukaisia tuotantotietoja.

Tuotantonimikkeen arvo- ja/tai määrätiedot ovat luottamuksellisia, jos seuraavat kaksi ehtoa täyttyvät yhtäkaaa: 1) valmistajayritys on anonut tietojen salaamista ja lisäksi 2) ko. tuotantonimikkeen tuotteita valmistaa alle kolme yritystä tai yksi valmistajayritys dominoi ko. nimikkeen tuotantoa.

Lisäksi kaikkien tuotenimikkeiden valmistajayritysten lukumäärätiedot ovat aina luottamuksellisia. Nimikkeen yritysten lukumäärä on siis aina salainen, vaikka yrityksiä olisi kolme tai enemmän (ja riippumatta siitä, että toimialoittaiset yritysten lukumäärät ovat julkista tietoa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterissä). Valmistajayritysten nimet ovat luonnollisesti myös aina salaisia.

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

Tietojen vertailukelpoisuutta heikentävät tuotantonimikkeistön vuosittaiset muutokset. Varsinkin tilastovuosien 2007 ja 2008 välillä tapahtunut, toimialaluokituksen uudistuksesta aiheutunut kaikkien nimikekoodien vaihtuminen hankaloittaa vertailua.

Samassa yhteydessä Kustantaminen (TOL 2002: 22 osa; TOL 2008: 58-59 osa, pääluokkaan J), Hissien, liukuportaiden sekä nosto- ja siirtolaitteiden asennus, kunnossapito ja huolto (TOL 2002: 29220; TOL 2008: 43292, pääluokkaan F) ja Kierrätys (TOL 2002: 37; TOL 2008: 38 osa, pääluokkaan E) siirrettiin pois teollisuudesta. Lisäksi Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus (TOL 2008: 33, pääluokka C) luokiteltiin teollisuuden sisällä omiin 33-alkuisiin nimikkeisiinsä.

Vuotta 1997 aikaisempiin vuosiin tietoja ei voida luotettavasti verrata, koska sekä käytetty tuotantonimikkeistö että tuotannon käsitteet muuttuivat. Vuoden 1997 tilastosta alkaen otettiin käyttöön nykyinen PRODCOM-pohjainen nimikkeistö ja uudet tuotannon käsitteet: myyty tuotanto ja lisäksi erikseen määritellyissä nimikkeissä kokonaistuotanto. Tietoja on saatavissa vuotta 1997 edeltäviltä vuosilta Suomen ulkomaankauppatilaston (Tulli) HS-tavaranimikkeistön (Maailman tullijärjestön harmonisoitu tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä, Harmonized Commodity Description and Coding System) mukaisina. Nykyisen EU:n laajuisen käytännön mukaan teollisuuden tuotantotietoja täydennetään ja korjataan tarvittaessa pitkään julkaisemisen jälkeenkin. Tämän avulla pyritään varmistamaan tiedonantajien myöhemminkin antamien korjausten näkyminen tilastoinnissa ja näin parantamaan tilaston laatua.

Tullin julkaiseman ulkomaankauppatilaston (tavaroiden tuonti ja vienti) käyttämä CN-luokitus (EU:n ulkomaankaupassa käytettävä tavaranimikkeistö, Combined Nomenclature) poikkeaa PRODCOM-luokituksesta. Eurostat ylläpitää PRODCOM-luokituksen ja CN-luokituksen välistä avainta. Sekä CN-luokitus että PRODCOM-luokitus uudistuvat vuosittain, joten täysin samalla nimikkeistöllä ei ole mahdollista tehdä aikasarjoja vuosien välillä.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

PRODCOM-tuotetilasto tuotetaan yhtenevin käsittein kaikissa EU-maissa.

Teollisuustuotannon tilasto poikkeaa useilla toimialoilla Alueellisen yritystoimintatilaston sekä Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston luvuista. Syitä ovat tuotannon kansainvälistyminen ja valmistuttamisen eroava käsittely em. tilastoissa. Lisäksi tuotenimikekohtaisia lukuja ei voida luotettavasti arvioida tiedustelujoukkoon tai sen kehikkoon kuulumattomille pienille tuottajille (Teollisuustuotannon kokonaistilastosta puuttuvat pääosin alle 10 henkilön teollisuusyritykset).

Lisätietoja

Tiina Sevón 029 551 3711

Ritva Tikkanen 029 551 3300

Ilkka Kallio 029 551 2486

Vastaava tilastojohtaja:

Sami Saarikivi

hyodyke.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Teollisuustuotanto 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-6389 (pdf)